

TÜRKİYE DENETİM STANDARTLARI

FAİZSİZ FİNANS DENETİM STANDARDI 4

BAĞIMSIZ DENETÇİ TARAFINDAN FIKHÎ İLKE VE KURALLARA UYGUNLUĞUN TEST EDİLMESİ

FAİZSİZ FİNANS DENETİM STANDARDI 4

BAĞIMSIZ DENETÇİ TARAFINDAN FIKHÎ İLKE VE KURALLARA UYGUNLUĞUN TEST EDİLMESİ

İÇİNDEKİLER

	Paragraf
Giriş.....	1-4
Fikhî İlke ve Kurallara Uygunluk Sağlanmasına Dair Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları.....	5-8
Denetçinin Çalışmasının Kapsamı	9-15
Denetçi Raporunda Danışma Komitesinin Raporuna Atıfta Bulunulması	16
Denetçinin Taslak Raporunun Danışma Komitesine Sunulması.....	17
Yürürlük Tarihi.....	18

Bağımsız Denetçi Tarafından Fıkhî İlke ve Kurallara Uygunluğun Test Edilmesi

Giriş

1. Bu Faizsiz Finans Denetim Standardının (FFDS) amacı, Fıkhî ilke ve kurallara uygun olarak faaliyetlerini yürüten bir finansal kuruluşun finansal tablolarının denetimini yürüten bir bağımsız denetçinin, Fıkhî ilke ve kurallara uygunluğu test etmesine ilişkin standartlar oluşturmak ve rehberlik sağlamaktır.
2. Bu FFDS'nin amaçları açısından “denetçi” terimi, yalnızca bağımsız denetçiyi; “denetim” terimi ise “bağımsız denetimi” ifade eder. “Denetçi” ve “denetim” terimleri, faizsiz finans kuruluşu (FFK) ile ilişkilendirilebilecek herhangi bir iç denetim fonksiyonu için kullanılmaz.
3. Faizsiz finans hükümlerine uygunluğu test ederken denetçi, FFK'nın¹ Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına dair makul güvence sağlayan yeterli ve uygun denetim kanıtı elde eder. FFDS 1'de belirtildiği üzere makul güvence; “denetçinin bir bütün olarak finansal tabloların önemli yanlışlık içermediği sonucuna varması için gerekli denetim kanıtlarının toplanmasına ilişkin bir kavramdır. Makul güvence tüm denetim süreciyle ilgilidir.” FFDS 1 ayrıca, “makul güvencenin, aynı zamanda denetçinin denetim sırasında incelediği işlemlerin finansal kuruluşun faizsiz finans danışma komitesi (danışma komitesi) tarafından belirlenen Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına ikna olduğu anlamına geldiğini” belirtir.
4. Aşağıda belirtilen adımlar, bu FFDS'deki düzenlemeleri destekleyen hükümlerle ilgilidir.

Fıkhî İlke ve Kurallara Uygunluk Sağlanmasına Dair Bağımsız Denetçinin Sorumlulukları

5. Denetçi, finansal tablolar hakkında bir görüş oluşturmak ve bildirmekten sorumluyken; FFK yönetimi, finansal tabloların ve FFK'nın faaliyetlerinin, FFDS 1 ve FFDS 2'de düzenlendiği üzere, danışma komitesi tarafından belirlenen Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağlamasından sorumludur.
6. Faizsiz Finans Yönetişim Standardı (FFYS) 1'de açıklandığı üzere, Fıkhî ilke ve kuralların yorumlanması sorumluluğu danışma komitesine aittir.
7. Denetçi, Fıkhî ilke ve kurallar konusunda bilgi sahibi olmakla birlikte danışma komitesi üyeleri ile aynı düzeyde bilgi sahibi olamayacağından, denetçiden bu ilke ve kuralları yorumlaması beklenmez.
8. Danışma komitesi tarafından yayımlanan fetva, karar ve yönergeler; denetçinin, Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağlayıp sağlamadığı konusunda yaptığı değerlendirmeye dayanak teşkil eder.

Denetçi; bunları, FFK'nın finansal tablolarının Fıkhî ilke ve kurallara uygun olarak

¹ “Kuruluş/kuruluşlar” terimi, katılım bankaları dâhil, faizsiz finansal kuruluşlarını temsil etmek için kullanılmıştır.

hazırlanıp hazırlanmadığı konusunda vardığı sonuca dayanak olarak kullanır.

Denetçinin Çalışmasının Kapsamı

9. Denetçinin sorumluluğu, FFK'nın işlemlerinin, danışma komitesi tarafından yayımlanan fetva, karar ve yönergelere uygunluk sağlayıp sağlamadığı konusunda bir görüş oluşturmaktır.
10. Denetçinin, danışma komitesi üyelerinin yetkinliğini değerlendirmek konusunda bir sorumluluğu bulunmamaktadır.
11. Denetçi, FFK'nın yeni ürünler çıkarma veya mevcut ürünlerin geliştirilme sürecinin; FFK yönetimi, iç denetim ve danışma komitesinin değerlendirmeleri dâhil Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağlaması için uygun prosedürler içerdiğine ikna olur.
12. Denetçi, incelemeye tabi her bir dönem için tüm yeni fetva, karar ve yönergelerin ve mevcut fetva, karar ve yönergelerdeki değişikliklerin belirlenip gözden geçirildiğinden emin olmak için incelemelerine bu hususlara yönelik prosedürleri dâhil eder.
13. Denetçi, çalışma kapsamının bir parçası olarak, FFYS 2 uyarınca FFK tarafından sunulan tüm ürün çeşitlerinin danışma komitesi tarafından incelemeye tabi tutulduğundan emin olmak amacıyla mevcut belgeleri inceler ve danışma komitesinin bu ürünleri Fıkhî ilke ve kurallara uygun bulduğuna ikna olur. İncelemesi yapılacak belgeler arasında danışma komitesi toplantı tutanakları ile Fıkhî hükümlere uygunluk sağlanmasına ilişkin FFK'ya sunulmuş danışma komitesi tarafından yayımlanan raporlar da bulunur. Denetçi bu belgelerde bulunan konuları ve bunların kendisi tarafından yürütülecek çalışma üzerindeki etkisini dikkate alır.
14. Denetçi, aynı zamanda FFK tarafından gerçekleştirilen işlemlerin danışma komitesinin fetva, karar ve yönergeleriyle tutarlı olduğunu da doğrular. Bu doğrulama denetçi tarafından test esasına dayalı olarak gerçekleştirilir. Yapılacak testin niteliği ve kapsamı, FFK'nın içinde bulunduğu şartlara bağlıdır ve bu şartların dikkatlice değerlendirilmesi sonrasında denetçi tarafından belirlenir.
15. Denetçi, ayrıca FFK'nın yönetimi tarafından yürütülen iç incelemeler, iç denetim ve FFYS 3'te düzenlenen Fıkhî iç incelemelerden elde edilen bulguları gözden geçirir. Bu gözden geçirmeye ilişkin bulgular ve denetçinin incelemesi sırasında bu bulguların, denetçi tarafından yürütülen çalışmanın niteliği, zamanlaması ve kapsamını etkileyip etkilemediği dikkate alınır.

Denetçi Raporunda Danışma Komitesinin Raporuna Atıfta Bulunulması

16. Denetçi, raporunu ancak FFK'nın Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağladığına ilişkin danışma komitesinin taslak raporunu dikkate aldıktan sonra sunar. Danışma komitesinin taslak raporunun, Fıkhî ilke ve kurallara uygunluk sağlanmasında eksiklikler olduğuna işaret etmesi ve danışma komitesinin taslak raporuna dayanarak kendi taslak raporunu değiştirmeye karar vermesi durumunda denetçi, bu değişikliğin niteliğine ve sebeplerine ilişkin yeterli açıklama sunar.

Denetçinin Taslak Raporunun Danışma Komitesine Sunulması

17. Danışma komitesinin nihai raporu yayımlanmadan önce, denetçi taslak raporunu ve Fıkhî hükümlere uygunluk sağlanmasına ilişkin vardığı sonuçları danışma komitesine sunar.

Yürürlük Tarihi

18. Bu FFDS, 1 Ocak 2020 tarihinde ve sonrasında başlayacak hesap dönemlerinin denetiminde uygulanmak üzere yayımı tarihinde yürürlüğe girer.